

COPIATUL, FENOMEN AL DEVIANȚEI ȘCOLARE

Conf. Asoc. Dr. Liliana Buta, Conf. Asoc. Dr. M.G. Buta
Spitalul Județean Bistrița

REZUMAT

Autorii abordează copiatul ca fenomen al devianței școlare. Studiul a fost de tip observațional, descriptiv dar și analitic, iar culegerea datelor de tip prevalență instantanee, la un lot de 100 elevi liceeni.

Obiectivele studiului au fost: evaluarea prevalenței copiatului la elevii liceeni, identificarea factorilor favorizanți și a metodelor de combatere a acestui fenomen. Copiatul este o formă specifică de înșelăciune prin care un anumit elev/student prezintă drept rezultat al efortului său propriu o serie de cunoștințe pe care nu și le-a însușit, ci le-a reproduș din diferite surse.

Formele de manifestare sunt: copiatul individual, solitar și colectiv. Circumstanțele de apariție sunt:

- disciplinele la care profesorii folosesc ca metodă de evaluare lucrările scrise și cer elevilor reproducerea exactă a conținutului notițelor sau cărții, atunci când elevii știu că obținerea notei maxime este condiționată de reproducerea exactă a notițelor, sau
- când părinții le pretind elevilor să obțină numai note mari la toate disciplinele.

Studiul de față a arătat că prevalența copiatului la elevii liceeni este de 91% și 62% dintre elevi, cred că nu poate fi eradicat. Fenomenul ar putea fi diminuat dacă ar exista o nouă abordare a educației, care să facă din învățarea de tip școlar o activitate motivată, plăcută, nonconstrângătoare.

Cuvinte cheie: Devianță școlară; copiat; elevi

ABSTRACT

Cribbing as a component part of school deviation

The authors approach cribbing as a component part of school deviation. The study was observational descriptive and analytical and the gathering of information was instantaneous prevalence in a group of 100 highschool students.

The aims of this study were: to evaluate the prevalence of cribbing with highschool students; to identify the determining factors and the methods of combating this phenomenon. Cribbing is a specific form of cheating through which a pupil/student presents knowledge that he hasn't assimilated but reproduced from various sources, as the result of his own effort.

Forms of manifestation: individual, solitary and collective cribbing.

Circumstances: subjects at which teachers use written tests as evaluation methods and ask students to exactly reproduce their notes or the textbook.

- When students know that getting the highest grade implies exact reproduction of the notes.
- When parents demand that their children get good grades at all subjects.

This study shows that the prevalence of cribbing with highschool students is 91% and 62% of the students think it cannot be banned. This phenomenon could be diminished if there were a new approach to education which could turn school learning into a motivated, pleasant and not compulsory activity.

Key words: School deviation; cribbing; students

Deși este o realitate des întâlnită în școală, relativ puține studii prezintă acest act ca o practică frecventă în mediul școlar/universitar, legată în principal de formele de evaluare scrise (7).

Copiatul este definit ca o formă specifică de înșelăciune, prin care un anumit elev sau student prezintă drept rezultat al efortului său propriu de a învăța, o serie de cunoștințe pe care de fapt nu și le-a însușit, ci le-a reproduș din diverse surse. Copiatul este inclus în cadrul devianțelor tolerate (1, 2, 9).

Prin acest act, elevul încalcă cea mai importantă normă din Regulamentele școlare, care prevede că elevul are datoria de a-și însuși cunoștințele și de a-și forma deprinderile prevăzute în programele disciplinelor de învățământ (3, 4, 5).

Acest act reprezintă o formă de nesinceritate față de profesori și poate fi încadrat în categoria conduitei agresive alături de plictiseală, indiferență, deoarece aduce prejudicii profesorului și uneori clasei (4, 7).

În același timp, copiatul este un act social pentru că se produce în public, există martori, uneori colaboratori și denunțatori (7, 9). Dacă ar exista o dezaprobare din partea grupului, frecvența copiatului ar scădea. Dar grupul de elevi sprijină în general aceste acțiuni și reușește să creeze norme care se opun valorilor dominante promovate în școală (sânguința, efortul de învățare) generând o cultură a rezistenței școlare ca strategie de supraviețuire a elevilor, într-un mediu marcat de dominația adulților (8, 9).

Copiatul prezintă câteva forme de manifestare (7, 8, 9):

- *copiatul individual* – elevul recurge la această acțiune pe cont propriu și își asumă riscul. Mai mult, el premeditează actul (face fițuici, folosește telefonul mobil sau stații de recepție), dar poate acționa și spontan, adaptându-se situației, folosind caietul sau cartea;
- *copiatul solidar* – presupune angajarea a doi sau mai mulți elevi, care cooperează în tentativa de

înșelăciune și își împart responsabilitățile. Astfel, ei ocupă poziții strategice în clasă, pentru a putea comunica mai ușor, dau să circule foile de răspuns, se așează lângă elevii mai buni;

- *copiatul colectiv* – toată clasa este antrenată în această tentativă de înșelăciune pentru că ei conștientizează gravele deficiențe de supraveghere din partea profesorului (profesor indiferent, nemotivat sau care nu dorește să se impună în fața elevilor pentru a-și câștiga astfel popularitatea). Copiatul apare în următoarele circumstanțe:
- la disciplinele la care profesorii folosesc frecvent ca metodă de evaluare lucrările scrise și cer elevilor să reproducă exact conținutul notițelor;
- atunci când părinții obligă elevul să ia numai note maxime;
- elevii sunt nesiguri că au înțeles corect și profund informațiile predate de obicei într-un limbaj neadaptat vârstei lor;
- elevii știu că nota maximă depinde de reproducerea integrală și fidelă a noțiunilor din notițe.

Această practică a copiatului are repercusiuni indiferent dacă individul este prins sau nu, influențând relația autoritate școlară-elev. Astfel, dacă elevul copiază și este prins și sancționat, aceasta conduce la: consolidarea disciplinei școlare, deteriorarea climatului afectiv în clasă, urmare a aplicării sancțiunii (adesea au de suferit și colegii), tensionarea relației profesor-elev, elevul își deteriorează imaginea socială și își ruinează credibilitatea în fața profesorului. Dacă elevul copiază și nu este prins, va repeta și în viitor acest act, această conduită va deveni stabilă „un mod de viață” și individul se va conforma tot mai puțin și altor norme impuse de autorități.

OBIECTIVE

Studiul de față își propune:

- Evaluarea prevalenței copiatului în rândul elevilor liceeni;
- identificarea motivelor care conduc la această conduită;
- identificarea formelor de manifestare a copiatului;
- evaluarea nivelului informațiilor pe care elevii le au despre conduitele deviante;
- identificarea factorilor favorizanți și a soluțiilor de combatere a acestui fenomen.

MATERIAL ȘI METODĂ

Au fost incluși în studiu un număr de 100 elevi liceeni de la Grupul Școlar Sanitar Bistrița, cărora li s-a adresat un chestionar anonim prin autoadministrare, în mod organizat, în cadrul orelor de dirigiență, supravegheați de profesorii diriginți. Studiul a fost de tip

observațional, descriptiv, dar și analitic, culegerea datelor fiind de tip prevalență instantanee în luna decembrie 2005.

REZULTATE ȘI DISCUȚII

Dintre subiecții chestionați, 73% erau de sex feminin și 27% de sex masculin, iar după domiciliu, 65% locuiau în mediul urban și 35% proveneau din mediul rural (figura 1).

Prevalența copiatului la elevii liceeni este de 91% și 17% dintre ei copiază în mod obișnuit, deci copiatul reprezintă pentru ei un mod de viață. Așadar practica copiatului reprezintă în rândul elevilor liceeni un fenomen de masă.

Din studiul de față rezultă faptul că prevalența copiatului crește o dată cu înaintarea în vârstă, de la 36% la vârsta de 14-16 ani, la 55% la vârsta de 17-18 ani (figurile 2, 3).

Se observă că cel mai frecvent copiatul atinge cotele unui fenomen de masă, manifestându-se atât în grup, dar și la nivelul întregii clase.

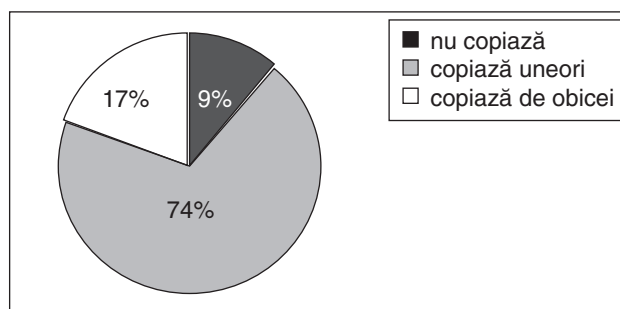

Figura 1
Prevalența copiatului în rândul elevilor liceeni

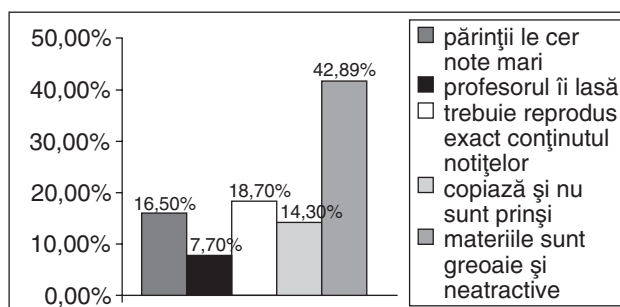

Figura 2
Motivele pentru care elevii copiază

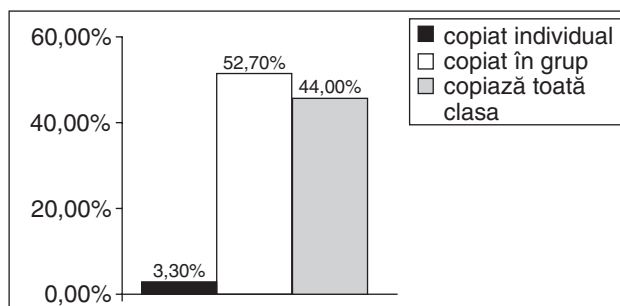

Figura 3
Amploarea copiatului ca fenomen

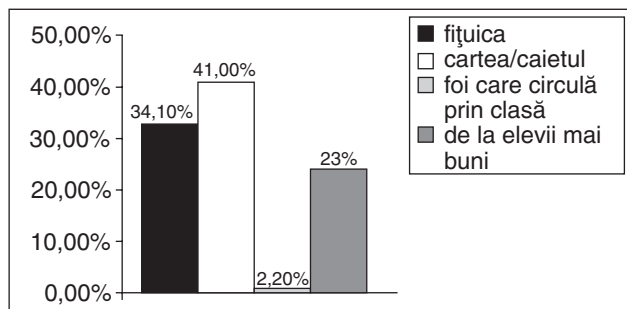

Figura 4
Metodele folosite pentru a copia

Pentru a copia, elevii folosesc cel mai des: cartea sau caietul, fișuica, sau copiază de la elevii buni, ceea ce în toate cazurile presupune că actul copiatului este premeditat (figura 4).

Deși 85% dintre elevi cunosc faptul că prin copiat încalcă regulamentele școlare, iar 97% știu că actul copiatului reprezintă un act de nesinceritate și face parte din conduitele deviante, totuși, procentul elevilor care copiază este foarte mare.

Mai mult, 68% dintre elevii chestionați consideră copiatul ca fiind o activitate normală în viața de elev și 62% dintre ei consideră că acest act nu poate fi eradicat.

CONCLUZII

1. Amplasarea copiatului este îngrijorătoare în rândul elevilor liceeni, regăsindu-se al 91% dintre elevi, din care 17% copiază de obicei, iar 74% uneori.
2. Cauzele cele mai frecvente care fac elevii să recurgă la această practică sunt: materiile greoaie și neatractive, faptul că li se cere elevilor să reproducă exact conținutul notițelor și pretențiile părinților de a obține numai note mari.
3. Mijloacele cele mai frecvente de copiat sunt: fișuica, caietul/cartea și așezarea lângă elevii mai buni, ceea ce demonstrează premeditarea acestui act, crescându-i astfel gravitatea.
4. Cu toate că nu există o deficiență de cunoaștere a încadrării copiatului în rândul conduitelor deviante, amplasarea fenomenului este îngrijorătoare.
5. Deși copiatul reprezintă o sursă a disfuncționalității în clasă, 62% dintre elevi cred că acest fenomen nu poate fi eradicat.
6. La diminuarea amplitudinii acestui fenomen ar putea contribui o altă abordare a educației, de natură să facă din învățarea de tip școlar o activitate motivată, plăcută, nonconstrângătoare.

BIBLIOGRAFIE

1. Sellim T, Dragomirescu VT – Psihologia comportamentului deviant. Ed. Științifică și Enciclopedică, București 1976, 31.
2. Merton RK – Elements de theorie et de methode sociologique. Plan, Paris, 1965, 16.
3. Cusson M – Devianța. În: R Bondon (coord). Tratat de sociologie, Ed. Humanitas, Buc. 1997, 440.
4. Banciu D – Sociologie Juridică. Ed. Hyperion XXI, Buc. 1995, 11-13.
5. Bauman L, Richie R – Adolescenții o problemă, părinții un necaz. Ed. Antel, Oradea 1995.
6. Străchinaru I – Devianțe de conduită la copii. Ed. Didactică și Pedagogică, Buc. 1959, 59-63.
7. Bancu Șt – Copiatul la examen, ca devianță tolerată. În: A. Neculau: Câmpul universitar și actorii săi. Ed. Polirom, Iași 1997, 275.
8. Bancu Șt – Devianța tolerată. Ed. Universității Al.I. Cuza, Iași 2000.
9. Neamțu C – Devianța școlară, Ed. Polirom, Iași, 2003.